„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
за 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у злату)
за годину 32 дин. на пола године 16 дин. на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте овамних ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

лист целокупне српске народне слободоумне странке.

БРОЈ 38. У Новом Саду у среду 9. марта 1888. ГОДИНА XXIII.

ПОСТАЛО ЈЕ ВЕЋ САСВИМ ОБИЧНО. . .

У седници угар. посланичког дома од суботе (5. 17. марта) било је опет говора о капошварској ствари. Њих 24 бирача из општине Сене, који су гласали на опозиционог кандидата, а гласови су им убележени били у изборни записник у корист владиног кандидата министра грофа Сечењија, тражили су лека тој повреди закона до сада и од централног одбора и од заступничког дома и од суда, али га до сада нису нашли. Сад опет траже од сабора, да овај реши, на коју би се власт од сада у таковим приликама требало обраћати, те да се тражи па и нађе помоћи, кад се закон на тај начин повреди. Владин је посланик оверовљен као такав и за то она 24 бирача не потрзају сад поново капошварски избор, да протестују против тог оверовљења, већ само као бирачи, који су закраћени у свом бирачком праву фалзификовањем списа, траже судске помоћи против такве злоупотребе.

Расправа о томе није завршена, но ми можемо, по стеченом искуству, у напред рећи, да ће молбу она 24 бирача, ма да се расправа отегла, постићи судбина, коју јој наменио известилац већине петиционог одбора, а то је, да сабор пређе преко ње, па да је баци у архив, за случај, ако би је они, који су је поднели, хтели натраг узети, да је могу добити.

Као што рекосмо: расправа о томе није завршена — она се отегла, а поново ће доћи опет на ред тек после римокатоличког ускрса 2. (14.) априла. Већина саборског одбора хтела је да ствар 24 бирача из Сене сломије преко колена, па тиме, да боме, да је омаловажи, али опозиција не само да није то допустила, него је натерала још и три министра, да се упусте у расправу и бране предлог одборске већине.

Но доказано је, да су она 24 бирача закраћена у свом бирачком праву и то фалзификовањем списа. То је злочин и они против тога траже помоћи. Око чега се овде врзе, зна сваки добро, али је влада удесила ствар тако, као да се сада опет хоће да потрза избор министра Сечењија. Па пошто је тај избор оверовљен, пошто је ствар по томе свршена, не може сада више никако говора бити о капошварском избору.

Да боме, да она мора наћи излаза из такве незгоде, јер се не би никако слагало: оверовити једног посланика, па за тим признати, да је тај посланик незаконитим путем дошао до мандата. Само што се тако грех за грехом ваља, а кад једна влада не само да запада из једне погрешке у другу, већ направи читав низ погрешака, да своју прву погрешку одбрани, онда не треба никако да се чудимо, кад видимо, да у земљи у опште преовлађује стање, из кога могу да се развију разне друштвене болести. Такве владе, може бити, да добро за себе раде, да се одрже, али по саму земљу њихов рад може бити од врло рђавих последица.

Данас мађарска влада неће да решава о молби она 24 бирача, јер каже, саборска судска комисија је решила већ капошварску ствар. Но пре него што је та судска комисија решила капошварску ствар, влада је опет рекла, да о томе не може решавати, док судска комисија о томе не реши. Мађарска влада, дакле, једанпут овако, једанпут онако говори, а у оба случаја заклања се иза судске комисије. Заиста смо ми у Угарској далеко дотерали са бирачким правом, са тим најдрагоценијим и најлепшим правом уставног грађанина!

Данас у угарском сабору седи сам главом један министар као посланик, који је дошао до посланичког мандата незаконитим путем, доказаним фалзификовањем изборних списа. Па не само да седи као такав, већ устаје и да се брани, кад га због тога нападну, а, што је још најгоре, устају у његову обрану и други министри, јер није доста, да један министар само оснешта какво дело и незаконитост.

И опет кажемо: онако ће бити, са дотичном молбом, као што је одборска већина предложила, а то је као што влада хоће. Но само је питање од каквих ће последица то бити. Капошварска је ствар, скоро да кажемо, обичан догађај код нас при изборима, само се је она случајно, у јаснијој и јачој светлости показала и за то изгледа, да је она мало јаче дирнула владу. По томе се влада труди, да капошварску ствар забашури, а то значи, да је стави у ред других догађаја при изборима, обичним већ догађајима, који не упадају и не боду више таке очи.

Тиса и иде за тим, да полако навикне угарско становништво на неизвршивање закона од стране власти, али је то пут врло клизав и опасан, јер тако се код становништва ствара појам о сили, а губи се појам о поштовању закона.

Куда то води, може од прилике сваки сам пресудити.

Писмо из Србије

(Од нашег нарочитог извештача.)

Београд, 7. марта.

Комисија за нову административну поделу Србије свршила је своју предрадњу јуче. После многих саветовања усвојена је већином гласова за основу поделе — једна јединица. За ту основу гласало је 7 одборских чланова а за две јединице мањина, њих четворица. Мањина је хтела да се Србија подели на 12 округа и 55 срезова, а већина је предлагала, да се подели на 42 округа, а да срезова никако и не буде. На овоме је и остало. Овај предлог буде усвојен. Већина је изабрала ужи одбор који ће израдити и поднети министру унутрашњих дела извешће о овоме. И мањина ће у свом извештају да брани своје становиште.

Одбору се може честитати, што је тако корисно свршио свој посао. Стручњаци који су у њему радили, обзирали су се на праве потребе земље и на штедњу, те у том правцу и донели своју одлуку. Колико ће се олакшати буџет Србије укидањем непотребних звања, срезова, и колико ће користи имати народ од простије администрације, то је излишно доказивати. Досад су општине преко срезова, па округа општили са владом, а сада ће само преко округа. Простијом администрацијом штеди се и време и новац. А то је сад за нас права благодет!

Орган либерала „Српска Независност“ једнако измишљава и прича како је при прошлим изборима било — насиља! Међутим, то је сушта неистина! Владе стижу непрестано изјаве захвалности у којима народ захваљује на првим слободним изборима у Србији. „Независност“ донела је и неколико случајева, како су на изборима њени присташи били злостављани. Тако је јавила да је поп Стеван из Мрчајевице био тучен при избору. Сад у „Одјеку“ изнеше људи, да је то сушта лаж, јер се попа није нико ни дотакао.

Приликом српско-бугарског рата, ухапшени су многи попови, кметови и сељаци из пиротског округа. Оптужени су били због свог симпатисања према Бугарима, дакле због велеиздаје.

Као политички кривци били су затворени у београдском граду. Пре неки дан, на предлог данашње владе помиловано је од тих људи њих 24. У затвору је остало још 14.

Приређено је више парастоса великом нашем научењаку др. Ј. Панчићу. Осим парастоса у Београду, било је спомена и у Смедереву, Крагујевцу, Крупљу, Градишту и т. д.

У Београду је недавно основана школа за Србе из Македоније и Старе Србије. Предавања се необично многобројно посећују. Предавачи хвале марљивост и бистрину ума наше браће из Турске. Школе похађају и старији људи.

Као што сте једном приликом већ јавили, три уједињене београдске задруге: београдска читаоница, београдско певачко друштво и друштво за борење и гимнастику, хоће да сазидају један велики друштвени дом у Београду, на Топличином венцу. Да би се трошкови око зидања подмирили, влада је одобрила одбору да изда 250,000 комада срећака, одредивши рок извлачењу, срећака од пет година, са по једним или два извлачења годишње. Свако извлачење има 208 згодитака у суми 25,000 дин. Прво извлачење биће 1. августа о. г. — Желити је да и остали српски крајеви купују ове срећке, јер се тиче српске и племените цељи. Београду је збиља нуждан центар, један друштвени дом. Срећке продаје Димитрије Карабиберовић трг. у Београду. Препродавци имају рабат.

Овдашњи Чивути бацили су се на књижевни рад. Издају романе, а сада покрећу и нарочити лист „Светлост“. Ту ће да кукају над судбином своје браће у Русији, које тамо прогањају. И. И—ћ.

Из словенског света.

Петар Илијић Чајковски. О сјајном дочеку чувеног руског композитора Чајковског у Прагу од стране браће Чеха — јавили смо нашим читаоцима на овом месту. Овом приликом ћемо саопћити коју о том славном брату Русу из писма Јована Иванишевића из Прага „Стражилову.“ — Чајковски се родио год. 1840. у Ворсинској на Уралу. Као син одличне породице учио се Петар на дому свирци на гласовиру, ма да се тада још није мислио посветити сасвим уметности. Свршио је правне науке и постао је чиновником. Али, како га је срце све једнако вукло музици, то напусти год. 1860. службу — против воље свог оца — и оде на конзерваторијум петроградски, да се сасвим посвети музичкој уметности. Управитељ конзерваторијума био је већ тада Антон Рубинштајн; а први учитељ Чајковског, који га је тамо обучавао контрапункту као главном предмету, звао се Зарембо. Свршивши после три године конзерваторијум буде позван одмах за професора теорије инструментације и у опће композиције на московском конзерваторију, где је остао до год. 1879. кад је напустио Москву. И од то доба

ЛИСТАК.

ДОМИН-ГИГА.

СЛИКА ИЗ ЖИВОТА.

VI.

Како је поп-Розли — сав Србин — у зао час подвикнуо: „јух што ћу?“ и о чудотворном жарачу, што опрашта од чини, лечи од зла часа и разгања зле и црне духове.

(Наставак.)

Крвник под небом, свете ми тројице! Чудо невиђено, нечувено. И још је могло бити света, што га је трпио, себи га зивкао и с њим се братимио! С тим крвником! Та грђег Турчина није било под небом. Тешко да је икоји век ивродио већег целата. Крв је лио немилице, потоцима закрвављених очију и са демонским осмехом на уснама. Најмирнијом савешћу и рајском насладом на лицу повешао је крволок стотинама несрећних жртава. Својеручно је убијао и као дивља звер растрзао невине жртве и свакојаке им пакости чинио. Ни криве, ни дужне. Звер, дивља звер. Сувремена повесница и то нам са ужасом казује, да се у својој дивљој крвожђи толико острвио, па је рашчережене несрећне жртве растурао на све четири стране света, да им се никад није чуло ни трага, ни гласа. И нико да позове на одговор тога силеџију. Ал сад, као да се већ мера преврши. Осванув и њему црни петак. То злобно срце, што није ни од коца ни точка презало, почиње да стрепи. Успавана савест се пробудила, а с намргођеног чела чисто читаш срдбу и јед. Тешко њему! Доливао је — месо је пресолио, а кобасице му испале напрене преко закона. Био је, да простате, касапин. Бећа-Трицан да се жив изеде. Баш данас се то морало десити, кад је слава на салашкој цркви, те ће Ћира Извијало, његов највећи начелни противник — чика-Ћира, знате, не није никад из празна, а бећа-Трицан опет не испљува — тај, што точи тамо на општинској чарди, згрнуће данас „на основу истине а помоћу науке“ — рећи, мерећи и дуплом кредом рачунајући бар 15 воринтача више. Ух, та не мари вели, ма му и друго око побелило. Ал шта ћеш, кад је све масно, па напрено, па пресољено!

Бећа-Трицан данас баш добро изметнуо праску. Није шала. Сам у порти подигао шатру, наместио тешке растове столове и клупе, сам довукао боце и чаше и ударио славину у вино, пиво и ракију. За г. попу и тутора наће се и црне каве. Побринуо се и за кољиво и колач. Да би показао своју вредноћу и ревност према светој матери цркви — чијој служби жртвује пола свога драгоценог времена — није имао каде ни да се умије и опере од нећашњег блата, кад је шљапао у варош по тамјан, поскурице и аковче мученице. Попа му поручио, да се не шали главом, па да буде без ракије. Научио вели, да пред ручак отрује мало гљисте.

— „Е, богољубезна и благочестива браћо моја, рећиће г. попа, почем смо свршили закон, помолили се богу и напојили духом мученице наше преподобне . . . .“

„Какво пре потопа, кад сам ја јуче неко. Ето још се пуши“, рећиће 'ча-Совра, па ће превалити чашу.

„Пст! Мир тамо!“

— „Мученице наше преподобне, чуварице овог божјег дома . . .“

„И нашег“, виче 'ча-Совра.

„Пст! Мир тамо!“

— „Коју ћемо, ако бог да, данас до краја прославити . . .“

„И оћемо“, виче 'ча-Совра.

„Та за бога мир мало!“

— „Аје да се сетимо и наше свете матере цркве, те да на њу што год приложимо“.

„Тако је. За нашу мученицу ваља се поревенити. Није то тако . . . пити мукте“, упашће у реч први тутор, који је још од ране зоре једнако морао са 'ча-Совром да трује гљисте.

— „Ја прилажем мерицу жита“.

„Живио! Пали Ђука! Звони Нићо!“

Не зна се јел и та мерица остала доцније непокупљена, али се толико зна насигурно, да је Ђука дао абер на све четир стране. Опалио топ, да се чуло на три ćатара. Тако га напунио земљом. А бећа-Нића Трицан најпре добро искирио уши дечурлији, што се отимали о ужета, па почели да звоне наопако, као на харму, па је онда са истом научном озбиљношћу, мирноћом, правилношћу, марљивости и грацијозношћу, којом се одликовао при клању свиња и штројењу крмача — што му је и стекло угледа и светска гласа као вештаку, што га небо поклапа, који је своју струку свестрано и научно проучио и темељно је испекао — исто је тако озбиљно, мирно, марљиво, одмерено, правилно и снажно, а при том и грацијозно, и чисто рећи женијално, обема рукама вукао за надвезане уларе — уже су неке хуље баш ономад украли с крмаче, кад је г. педагог, пасући је на друму, заспао на јарку — тако је вукао, да је милина била и слушати и гледати. Сасвим по правилима науке. Ај, та да га је било видети, како је сав срећан, кад је у школи деци предавао — четворо деце а плата: три мерова кукуруза, пар чизама, сваке мешше лепиња и на рогаљ кад воле — па децу тек пусти, да се на његовим грудима напитају есенцијом науке! Па тек кад им приповеди, како се Адам најпре сушио на сентомашкој тараби, па кад му је удунута божанствена душа а он одмах „на основу истине а помоћу науке“ Еву за руку, па с њом на вашар под шатру. — Тако и сад знаде, да је свом позиву потпуно одговорио, своју дужност најсавесније извршио и огромну и тешку задаћу сретно решио. Те ће чим уже из руке весела и задовољна лица и ведра погледа свечаним корацима доћи под шатру, па достојанствено сести на крај клупе. Затим ће доватити чашу у руке, па ће из свег грла са оне највише потеге на глазбеним лотрама почети „на коте“ — како се једном учитељу и певчизи на салашкој цркви и приличи — тропар великомученице преподобне Макрине. Какав глас, какве „трогателне“ модулације! Тигрови се припитоме и укроте, камење проплаче а људи побесне од чуда. Тропар се свршио без даље несреће. Затим ће г. попица, смешкајући се, и преваливши вољушкасте очи у вис, најпре сетано и досто-

се одао искључиво конпоновању и живи или на имању своје сестре у губернији кијевској или у Швајцарској и Италији. Чајковски спада међу оне ретке компоните, који негују све врсте музичких радова. Но највише је славе стекао радом на драматској музици. Опере Чајковскога јесу: „Војвода“ (1869.) „Опричник“ (1874,) „Ковач Вакула“ (1876.) „Ањегин“ (1879.) „Орлеанка“ (1880.) „Мазепа“ (1882.) и „Врачара“ (1887.) За „Војводу“ изразила се критика, да је сувише серијозна (озбиљна), друга и трећа добиле су прве награде. Последње три сматрају се за најбоља дела Чајковска, од којих је последња, 1887. у Петрограду под управом самог компоните са највећим успехом и изванредним допадањем приказана. (О „Врачари“ — у руском: „Чароћејка“ — в. 4. бр. „Заставе“ од ове год. под овом рубриком.) Оркестрална су му дела: 4 симфоније, 2 симфонистичке песме, увертира-фантазија „Ромео и Јулија“ и др. За гласовир: неколико концерата и многа мања дела. За певање: руске песме, 6 двопева и 2 службе. Његове се композиције одликују мелодичношћу највише на основици народних молитава и хармоничном свежином. У композицијама својим држи се правца такозване руске радикалне школе. (О овоме в. „Vienac“ од год. 1887. од броја 35.) У Прагу су приређена под његовом управом 2 концерта. На оба су свиране искључиво његове композиције. Слушаоце су особито очарали „Ромео и Јулија“ и „свечана увертира.“ За време концерта бурном пљескању и громогласном: „слава!“ не беше краја. У његовој пратњи дошла су била још два уметника: Силоти, племић руски а вештак на гласовиру и Халир, Чех, виртуоз на виолини. Обојица се одликују изврсном техником. Оба уметника свирали су по својој струци најлепша дела Чајковског. У вече 21. п. м. отпутовао је Чајковски са своја два пратиоца пут Париза, где ће такође приредити више концерата. Слава им, а хвала буди браћи Чесима, који умеју ценити и онако дочекати високе уметнике — Словене.

*

Јубилеј Штросмајеров и Словенци. Осим адреса из круга словеначког свећенства у доњој Штајерској и т. д. честитало је Штросмајеру јубилеј и заступство словеначког града беле Љубљане. У седници од 8. марта је прочитао градоначеоник Грасели захвалницу Штросмајерову, која је, као што је очекивати било — написана у топлом, словенско-братском духу и примљена уз одушевљење на знање. На предлог словеначког књижевника др. И. Тавчара буде једногласно закључено, да се пошље једна депутација, која ће пездравити Штросмајера 19. марта у Ђаковару. У депутацији су представници: др. Тавчар, Хрибар, Орослав, Доленец.

Гундулић и његов спјев „Осман“.

(Наставак.)

Први дио спјева ради о потресању турскога царства с поља појединим побједама над његовим војскама. У другом дијелу враћа се пјесник на оно своје: „Сатиру се сама у себи силна царства и могућа“. То двоје стоји једно према другом као узрок и пошљедица. За пјесника су недовољни ударци споља, да оборе турску силу, он почиње очекивати више користи и успјеха за своје паде од унутарњих преврата у самој Турској. У XIII. пјев. пјесник доноси вијећања у паклу, да слушајући вражје вијеће дознамо, од колике је важности све о чему се дотле у спјеву говорило, како пакао мисли да спријечи савез међу Пољском, Аустријом и Шпанијом и још друго што шта.

Једно од најважнијих мјеста у „Осману“ јесте оно: у погубах за погинут, источно се царство креће јер нам уз оно „Немањићу да Стјепану намјесником круне царске“ допуњује главну идеју „Османа“. То је мјесто занимљиво и због тога, што су мисли у њему с неком разликом, за чудо сличне неким писмима из „буне против дахија“ од Филипа Вишњића. Пакао се боји ако Владислав узме цесарову кћер, која је сестра угарскога краља, а овај се опет сроди са шпанским краљем:

Ако пирне тим родбине
Међу овим се краљим сложе.
Тер се оружја њих сједине
Тко да им се опр'јет може?
Турску војску ка огњем с'јева
Мог'о је Пољак сам разбити
Да с' толико још краљева
Кад се здружи, што ће бити?
Множ краљевска, множ отока
Паче већи дио од св'јета
Држи и части за пророка
И за свеца Махумеда;
Ну ако се веће и јаче
Нег' све турске краљевине
Османово царство смаче,
Мухамедов закон гине.
Од кршћанских игда краља
Ако се ово једно оц'јепи
Из простора свих земаља
Турско се име искор'јепи.

Из „буне против дахија“.

Сад су 'наке постале прилике
Сад ће неко изгубити царство,
Не бојте се краља ни једнога,
Краљ на цара ударити не ће
Нити може краљевство на царство
Јер је тако од бога постало;
Чувајте се раје сиротиње;
Кад устане кука и мотика
Биће Турком по Медији мука,
У Шаму ће кале проплакати,
Јера ће их раја уцв'јелити.
Турци брао све седам дахија!
Тако наши инцијели кажу,
Да ће ваше куће погорети,
Ви дахије главе погубити,
Из огњишта прониће вам трава,
А мунаре попаст научина,
Не ће имат' ко језан учити;
Куд су наши друми и кадрме
И куда су Турци пролазили
Да ли се од нас трпјет може,
Да кршћани потараше,
Сатаришу и подложе
Врху земље све што је наше?
Да замукне пак'о усв'јетијех
Поврже се хамајлија
И да хоћа мечетијех
Не халека и не завија,
Мечети се паче обале
Смакну отари сви на прешу,
А прилике наше пале,
Скрњивају и поплешу?
И с коњскијем плочом задирали
Из клина ће поникнути трава,
Друмови ће пожељет' Турака
А Турака нигде бити не ће!

Четрнаесто и петнаесто пјевање није се сачувало, те не знамо како је сам пјесник размрсио те ствари. У шеснаестом и осталим пјевањима Сокомца ишчезава, женидба се Владислављева не спомиње, те ни о савезу „пирне родбине“ нема ништа. Тиме се подсјецају крила нади и српској мисли нашега пјесника. Помоћ споља изостаје, а невоље су исте или још горе; кад све прегледимо, добро мерећи појединости чини нам се, да је крајње, горко увјерење пјесниково: тешко нама без нас. Тако се зближава Гундулић и Вишњић и у оном из почетка, гдје се разилазе. Гундулић зида много на акцију „пирне родбине“, али и то у форми неизвјесности, послије се то крије ћутањем због преварене наде. Вишњић одмах говори за Турке, „небојте се краља ни једнога“, већ унутрашњи нереди и насиља покрећу саму рају на борбу против тираније на ударе, који обарају турско царство указује пјесник битком хотимском; спомињање о савезној акцији више је пресказивање завезничких ратова Русије, Аустрије, Пољске и Млетака против Османства, којему област смањише и тешко га заморише. Истина, турска је сила послије пјесникове смрти још расла и напредовала, али што је исказао о њој то се обистинило, кад је прешла врхунац и почела опадати.

(Наставиће се.)

Поплаве у Угарској.

Из Линца, Беча и Пожуна јављају, да је Дунав онде почео опадати. Међу тим од Коморана па на ниже још једнако расти. Код Ваца је Дунав до 300 ланаца земље оплавио.

Општина Рекаш на Дунаву у великој је опасности од поплаве.

Из Вашархеља јављају да се река Саразер излила и поплавила је вашархељско и навско поље.

У Сатмару влада неописана беда. У води стоје сокаци Дијалин и Неметов сокак, источни део Стевановог трга, манастир милосрдне браће и војничка болница, па онда Баторијев, Колчејев и Петефијев сокак. До сад се срушило преко 50 кућа.

Из Бекеша јављају, да је вода из Кереша поплавила преко 20.000 јутара земље. Многи су салаши порушени и много је марве пропало. Између Чабе и Бекеша читаво је море.

Вести из места и са стране.

Знак времена. Официри регимената, што се налазе у Северној Угарској добили су већ налог, да сви уче руски, и учење је већ отпочето. До сад није било руске граматике на мађарском језику, ал сада изађоше две наједанпут. — Једну је написао др. Оскар Ашбот, универзитетски професор, а другу Андрија Сабо, мађарски књижевник и публициста. — У Будимпешти скоро сви белетристични и политички листови доносе руске романе и приповетке, па и песме у мађ. преводима.

Мађарска научна експедиција у Русији. Пишу нам из Будимпеште: „Ове недеље изаслати су од стране мађарске академије знаности и од стране мађарског геграфског друштва др. Бернан Мункачи и др. Карло Папаји у цели научног истраживања у Русију око Урала, где живе финско-угарска племена, особито где се налазе Вогули. Онај први научењак чиниће особито језикословна истраживања а овај други етнографска и археолошка. У Петрограду и Казану задржаће се неко време, а после ће ићи на Урал, где ће остати до јесени. — Мађарска штампа без разлике праваца вели, како та Мађарима сродна финско-угарска племена под упливом руске културе пропадају, те траже, да се оснује стално друштво, које ће водити бригу о оним племенима у Русији. Немамо ништа против тога, ал питамо само, шта би било, да се ради очувања угарских Срба оснује слично друштво у Србији или Црној Гори.

Јаван рачун о „беседи“ с игранком, коју је приредило срп. читаоничко певач. друштво 5. (17.) марта о. г. На тој беседи пало је добровољних прилога 120 ф. 45 н. (Имена приложника штампаћемо у идућем броју), а за улазнице се добило 53 форинта. — Свега дакле прихода **173** фор. и 45 н. Трошкова око приређивања беседе било је 105 ф. 18 н. остало је, дакле, чисте добити 68 ф. 27 н.

Допуњивање министарске наредбе. У своје време јавили смо, да је угар. министар комуникација издао наредбу, да чиновници на угар. државним железницама морају потпуно знати мађарски, иначе се отпуштају из службе. Но угар. државне железнице не иду само преко уже Угарске већ и преко Хрватске и Славоније. Па опет, новине донеше наредбу, по којој би доста било знање мађ. језика за све чиновнике, без обзира да би требало да неки чиновници знају и друге језике, а нарочито они на железницама у Хрватској и Славонији, да би требало да знају и хрватски. Сад су пештанске новине донеле допуну, по којој се од чиновника на железницама у Хрватској и Славонији изискује (жели) да знају, колико треба, и хрватски. Као што видимо, кад се нешто безобзирно ради, лако човек западе у погрешку. Само не знамо, ко је овде погрешио: да ли новине, дирекција или и сам министар комуникација. Може бити, да је и сам министар морао накнадно да допуњује своју наредбу, а може бити да је опет дирекција окрњила министрову наредбу. Најпосле може и то бити, да су пештански новинари свему криви. У осталом, све му је једно. Ствар као да се није ни у колико изменула. Захтева се, да знају сви мађарски, а од оних на пругама у Хрватској и Славонији тек се само жели, да поред мађарског језика знају још и хрватски. Ако баш не знају, није то ништа, за то их глава неће заболети.

Земљотрес и „крвав“ снег. Из Сарајева јављају, да је на многим местима у Херцеговини било земљотреса 23. п. м. Потрес је праћен подземном тутњавом. — Из Пећи опет јављају листу, да је тамо пао крвав снег, а око Новог Пазара црвен и плав. Изаслани су стручњаци да виде шта је у ствари.

† **Андра Бутиган.** Из Јужне Америке јављају, да је тамо умр'о Херцеговац Андра Бутиган, добротвор и отац словенске сирочади у Буонес Ајресу. Лака му земља!

Женскиње на свеучилиштима. У овај мах има на циришком свеучилишту 45 женскиња, од којих 29 слушају медицинске науке, 14 филозофске науке а 2 националну економију. У Лондону 48 женскиња слушају медицину. У Паризу било је прошле године 108 женскиња медицинара, од којих су 83 Рускиње, 11 Енглескиње, 7 Францускиња, 3 из Америке, 2 из Аустро Угарске, 1 Румункиња и 1 Туркиња.

Казнени завод у Босни и Херцеговини. У земаљски казнени завод за Босну и Херцеговину, који је ово дана доготовљен у Зеници — сместиће се сви казњеници, који по разним казнионама наше монархије у заточење изаслани. Босански казњеници послати су већ из Осека, Брода, Лепоглаве и Загреба у Зеницу. Веле, да је још сијасет казњеника по унутрашњости Босне и Херцеговине код разних области и не знају куда да их сместе, јер је и ова нова и огромно велика зеничка казниона малена, Међу овим казњеницима имаде их много осуђених ради политичких преступа, а међу овима опет многи су затворени због певања српских народних песама политичкога садржаја и због говора држаних на јавним местима у обрану православија, српске школе и народности српске. Благо си га Босни и Херцеговини!

Штит, ког не може тане пробити. Кристоф Асталфи, војнички часник у миру, направио је један штит и поднео га је већ нашем домобранском министру на пробу. Тај штит може заклонити 10 до 12 људи, а тежак је 15 килограма.

јанствено погладити козју брадицу и са смиреног и ведрог чела згладити оно мало кудељасте косице, па ће онда подићи чашу: „У здравље нашег г. домина, велеуваженог господина, врлог грађанина, челик-Србина, узор свију врлина — неке хуље кашљуцају и врпоље се — скроз и скроз честитог мужа и ваљаног оца, који дању-ноћу бди и не спава по читаве ноћи . . . .“

„Тако је. Треба казати ко што јесте“, чује се са више страна.

— „Већ се и код куће и на сваком и свакојаком месту . . .“

„Дакако. И треба.“

— „Брине само за бољитак своје браће, и ето сав се већ скоцао к'о штука на леду. . .“

„Тако је. К'о кобасица.“

— „И осушио к'о кобасица у сушаку. . .“

„Тако је. И треба.“

— „А све само што оће добро народа. . .“

„Е није него! Знамо ми, да он оће, ал' ми више не дамо. Роткве њему! Не дам ја своје добро“ плануће љутито 'ча Совра.

Г. попица се узврпољио, па да забашури, а он удри у оно старо карловачко „русинско многаја“.

Г. домин је прогутао много што шта овог света — на другом ће насигурно и више — па је и на ово само одмануо и „вала брат-Совро!“

„На малом и други пут. И не буд' замерено. Него знаш господару, знаш они шеснаест стотина банака? Па баш мислим и сумирам к'о један, к'о велим да се ми ови дана намиримо. Знаш, смртни смо људи, па да не понесем што на душу.“

— „Та ниси ти баш тако прематорио, брат-Совро. Има, што кажу, свачему места и времена, а нека тебе само бог поживи. За друго ћемо лако.“ Те г. домин подиже чашу, да наздрави брат-Соври.

„Та оно, право кажеш господару. Ал' ето дошла бурунтија из Пеште. Каже, мора се ома. . .“

— „Да како. Ома се мора — гледати за чим је ко. Него да ми то манемо а већ. . .“

„Та ја би господару њи ман'о, ал' неће они мене, већ кажу деца морају ома прексутра . . . јер ће друкчије џандари . . . а ја знаш господару, ко велим, и сумирам к'о један по овој мојој лудој ћупи . . . понда шеснаест стотина банака. . .“

— „Дабогме да треба брат-Совро. То си требао одавна урадити као паметан човек. Момци млади, лепи, високи к'о јабланови. Не могу они, што онај ка'зо, бити без друга. А после и моја чест. . .“

„Та но, но! Свашта се изиже. А после ја к'о велим, не морају они за то чак у Пешту. Могло би се то и овде свршити. Већ . . . онај . . . шта да кажем? . . . чисто не знам шта да радим. . . Знаш скупа ми је та њиова комендија.“

— „Боже, брат-Совро! Данас је свашта скупо. Ето пошто су пилићи. Ето сам данас морао да платим за пар ћурака. . .“

„Та но, но! Ја најбоље знам да је скупо Ето шта ме кошта само ова муштикла. Та ви најбоље знате! Та шта да кажем? . .“

— „Та нема се ту шта казати брат-Совро. Ја ваљда знам шта вреди. Брат брату двадесет банака. Ал', што кажу, то је од мене само поклон . . . онако за љубав . . . а већ што треба. . .“

„Помакни, помакни господару! Иде то у велике стотине. Па баш зато ме је и жао што ето деца морају прексутра. . .“

— Е, па брат-Совро баш не можем казати, да није лепа муштикла. Само себи и од себе. Ал' ајд' да се манемо тог разговора. Већ нека тебе милостиви бог још много и много. . .“ те г. домин подиже чашу. А ето ја ћу бити кум ил' стари сват. Куд ћеш лепше?

„Мањ'те се шале господару! Мени није до тога. Ја сам пропо на чисто. Већ да ми ту нашу комендију што пре . . . док није доцкан. . . Знаш мени је већ догрдило . . . догорело већ до ноката, што кажу. Јер бога ми, ја . . , иђу ја сам у Пешту, па шта бог да. Нисам ја наш'о новце на сокаку. Ако си ти комендијаш нисмо ми твоје лутке.“

Г. домин се нашао у запари. Сав се запурио. Но у том ће млади попица, да га извуче из блата, подвикнути: „тутор даје две мерице кукуруза. Пали ћука! Звони Ниђо!“

Ћука је тако опалио, да се абер чуо на све четир стране света, па се сутра-дан чак у селу доминови пенцери нашли полупани. А баћа-Трицан, „славни педагог, крмоштројитељ и православнија церкви преподобне и велико: мученице Макрине тимпаническаго кора управитељ и безмитни враг всего свињскаго рода“ — како му је једном приликом млади попица наздравио — звонио је не као да се најмио, већ као да се помамио. Мислиш смак је света ил туча на чарди, па звони на ларму или при севању и грмљавини растерује облаке.

— „Нека га бог још дуго година поживи, ал' нек од сад буде бељи колач и већи крст у кољиву. Великомученица, па тако мали крст“ завршиће г. попица. Обећао је код куће деци велику богу од шећера.

Баћа-Трицан је још дуго звонио као помаман при чему му је маслени шешир, шиљаст и без панталике, са пауновим пером и местимице оклопљеним ободом, падао час на десно час на лево уво. Биће да је највише због тог шешира стојао код света у јакој сумњи, да је грабанцијаш, 'што води облаке. На прљавом капуту, коме ни најстарији људи у селу не памте праве боје, показао се на лактовима „недостатак континуитета у облику повелике дере“ а на сомотским чакширама — у којима је толике године храбро и срчано војевао са свињама и приказивао „отјатије Београда“, хрвући се са момцима на оближњој чарди — на том „двоножном чувару и бранику људских страсти и слабости“, што рекао млади попа, искрснуше врло озбиљни, трагични и судбоносни трагови прекомерне ревности и као живи пример и опомена за сав православни свет, а и слатку браћу Мађаре, комшије Швабе а и господаре Чивуте, да је све на овом грешном свету изложено неумољивом зубу времена, све сама таштина од сенке слабије и од сна варљивије, све сама прелазна, варљива машта. Где им је сад некадашња красота? Ох како су накезне, како су ружне и без обличја! Каква ово тајна би с њима?

(Наставиће се.)

Трговачко-занатлијски део „Заставе.“

Нек се чује и која стручна.

Одговор Ј. Н. Варића књиговође госп. дру Живку Гојковићу адвокату на његов X. чланак: „О самониклој народ. банци“.

Наставак.

Не стављајући фактично исплаћену камату у издавање он ствара тиме благајнички вишак по књизи, но пошто тај вишак не постоји то је учинио опет један **књиговођски фалсификат** а пошто исплаћене своте у благајни нема, у књизи није убележена, то је створио благајни **фактични манјак**.

Да илуструјем једним примером примање улога и издавање „у зајам“ (а касније ћу илустровати и исплату целог једног улога).

Рецимо да је на дан 1. јануара стање благајне фор. 20.000; тог дана примимо фор. 10.000 улога; издамо на зајам фор. 10.000 и на тај зајам наплатимо 10 проц. на 3 месеца. Ово би имало овако да се књижи:

РАЧУН БЛАГАЈНЕ.

Дугује		Потражује	
1/1 Готовина . . .	20.000—	1/1 Од рач. меница ескontована меница бр. 3400 . . .	10.000—
1/1 Рачун улога примљено бр. к. 250	10.000—	1/1 Остатак за 2/1 . .	20.250—
1/1 Рачуну ескonта наплаћена камата на меницу бр. 3400, 10 проц. за 90 дана .	250—		
	30.250—		30.250—

Кад књигу благајне закључимо остаје нам готовог новца у благајни фор. 20.250.

Сад да књижимо тај исти случај по начину г. дра (ради скученог простора цртао сам само дотичне нужне рубрике и обележио сам их бројевима које им је дао г. др.).

РАЧУН БЛАГАЈНЕ.

| Примање | | |

франака, и то увоз 144,721.806 а извоз 124,390.649 франака. Промет Грчке са Француском приметно је опао.

Друштво за коринтски канал у Грчкој издало је 600 000 обвезица по 500 ф. Држи се, да ће радови око овог канала бити готови у јулу-августу 1889. год.

Акционо отоманско индустријско друштво основало се са основном главницом од 25 милиона. Акција има номинативну вредност 5000 франака — По вечерњу познаје се светац а по управи овог друштва види се у колико ће оно свом задатку одговорити или свом цепу помоћи. У управи су Чивути Баумбергер, Фринк, Симон и др.

Трговина.

= **Нови Сад**, 8. (20.) марта. На житној берзи у Будимпешти је и готова и шеница пазарена на термине са неколико новчића јефтиније плаћана сад у почетку ове, него прошле недеље. На нашој је пијаци врло мало посла, од како је лепо време, те је отпочела радња у пољу и винограду. Цена се међутим сваком зрну добро држи. Данас је цена рани ова: Шеница новосадска и шајкашка 6 ф. 60 н. Наполица 5 ф. 80 н. Зоб 4 ф. 80 н. Јечам 4 ф. 50 н. Кукуруз новосадско-бостанцијски 5 ф. 60—70 н., из околине кукуруз 5 ф. 40 н. Све од 100 кгр. Брашно по досадањој цени са ограниченом продајом за мештанску потрошњу.

Маст 62—66 ф. Сланина сушена 60—66 ф., дебела пажена 68—70 ф. Угојени свињи 48 н. од 1 кгр. Теоци 8—16 ф. од ком. Јагњци 8—10 ф. од пара.

Вино се тражи на појединy бурад. Изврсне је каквоће задоста вина а цене су сасвим умерене.

Са пијаце **сомборске** јављају рани су цене ове: Шеница 6 ф. 60—80 н. Зоб 4 ф. 80 н. Кукуруз 5 ф. 20—25 н. од 100 кгр. Пасуљ 11 ф. 50—12 ф. Кудељно семе 13—13 ф. 50 н. Највише се кукуруза тражи. Довоз је иначе слаб.

*

У **Кули** (у Бачкој) је цена рани ова: Шеница 6 ф. 50—60 н. Зоб 4 ф. 60—70 н. Кукуруз 5 ф. 20—30 н. од 100 кгр.

*

У **Будимпешти**, 7. (19.) марта. На житној берзи готова шеница је са 5 новч. јевтиније плаћана. Промета није много. Плаћана потиска 81·5 7 ф. 40 н., 80· 7 ф. 37½ н. Сремска 79· 7 ф. 30 н. Банатска 78· 7 ф. 30 н. Бачка 78·5 7 ф. 37½ н. Све на три месеца. Узанц шеница је попустила у цени. Закључени су у вече термини Шеница за пролеће 7 ф. 57 н., за јесен шеница 7 ф. 45 н. Кукуруз за мај-јуни 6 ф. 20 н. Зоб за пролеће 5 ф. 18 н.

*

У **Београду**, 4. (16.) марта су имаоци шљива у непрекидној резерви са продајом; очекују се стране поруке и надају се, да ће скоро одпочети радња живља, особито се полаже нада на поруке из Америке. У ценама није никакве промене. Цену робу у врећи: 95 ком. у по кгр. 24·50—24·75, 115—120 ком. у по кгр. 19—19·50. Роба у бурету 18·50—19 франака у злату. Све од100 кгр.

Најновије вести.

— Из Ђакова јављају, да је **владика Штросмајер** приликом прославе педесетогодишњице свога свештенства завештао: 20.000 фор. на оснивање медецинског факултета на загребачком универзитету, 10.000 на одржавање галерије слика, 14.000 на оснивање дечјег семништа у Ђакову и по 1000 фор. „Матици Хрватској“ и „друштву св. Јеронима.“

— Из Париза јављају, да влада намерава да генерала Буланжеа сасвим отпусти из службе.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ.“

(Стигли 8. марта у вече.)

Париз. Неколико посланика од крајње левице потписали су изјаву, у којој протестују против предложеног изборног манифеста у корист генерала Буланжеа. У тој изјави се вели, да мешање војних заповедника у политику прети установама слободне државе, разоружава и цепа унутрашње снаге.

Лондон. Земљетрес у Yunnan-у две је вароши порушио, а погинуло је 4000 људи.

Уредништву нашег листа стигло је на приказ:

„На селу и пољу,“ слике и прилике из српског живота, написао П. Адамов. II. књ. Издање српске књижаре и штампарије Браће М. Поповића у Новом Саду 1888. Цена 60 новч.

„Нови Васпитач“ орган за педагошку књижевност уређује и издаје Мита Нешковић. II. свеска, година прва. Садржина: Васпитна зрна у Негошевој поезији — Реч о очигледној настави. — Устав илирическе дворске депутације од 2. новембра 1776. на илирическе (српске) мале (основне) школе. — Да мотримо пажљиво живот у нашој школи! — Грађа за историју школаства — Књижевни преглед „Новог Васпитача.“ У Новом Саду. Штампарија А. Пајевића. 1888.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изишао је 10. број

СТРАЖИЛОВА

са овим садржајем:

Тата. Црта из Сарајева. Написао Ђ. Јовановић. — Оморика. Песма од Војислава. — О кнезу Лазару. (Наставак.) — Књижевност. Професор Карић и српска књижевност. Од Дан. А. Живаљевића. — Ковчежић. Читуља.

„Стражилово“ излази свакога четвртка на читавом табаку. Цена му је 5 ф. а. вр. на целу годину, 2 ф. 50 нов. на по године, 1 ф. 25 нов. на четврт године. За Србију и Црну Гору 14 динара или 6 ф. на годину. — Рукописи се шаљу уредништву а претплата администрацији „Стражилова“ у Нови Сад.

СРПСКА КЊИЖАРА БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА
У НОВОМ САДУ.

Сад баш изађоше ове:

НАЈНОВИЈЕ КЊИГЕ И МУЗИКАЛИЈЕ

I.

ВОЈНИЧКИ ЖИВОТ.

СЛИКЕ И ПРИЛИКЕ.

Написао Едмондо де Амичис најпопуларнији и најомиљенији од свију суврeмених талијанских писаца а превео са оригинала **Дан. А. Живаљевић**.

Садржај је овај: **У двадесетој години. — Летњи марш. — Посилни. — Полазак и повратак. — Кобни дан.**

Цена је књизи 50 новч.

II.

САЊАЛО

ПРИПОВЕТКА МИЛОРАДА П. ШАПЧАНИНА. КЊИГА VI.

Цена је књизи 75 новч.

Од истог припознатог приповедача још се ове књиге добити могу: Приповетке I-ва књига 1 фор. II. књига 1 фор., IV. књига 1 ф., V. књига 70 н.

III.

ЈЕРМОЛА.

РОМАН ГЛАСОВИТОГ ПИСЦА ПОЉСКОГ

Јосифа И. Крашевског.

ПРЕВЕО РАЈКО.

Цена 70 новчића.

IV.

ПРИПОВЕТКЕ ХЕНРИКА ШЕНКИЈЕВИЋА

са пољског оригинала превео **Рајко**.

Садржај: **Стари слуга. — Цртице угљеном. — За хлебом. — Из паметара познанског учитеља.**

Цена 90 новч.

V.

НОВЕЛЕ АДОЛФА ДИГАСИЊСКОГ

са пољског оригинала превео **Рајко**.

Садржај: **Паликућа. — Философ и прућа. — Тргај. — Сањало. — Из села у село.**

Цена 60 новч.

VI.

ЂУРЂЕВ-ДАН.

Музикалија за гласовир од Хуга Доубека коровође српског новосадског певачког друштва, са текстом за певање.

Цена 40 новч.

Ко новац у напред пошље, добије у крстоплету поштом о нашем трошку.

Ко од ових горе наведених књига и музикалија купи:

добија на 2 фор. 20 проц.	добија на 6 фор. 30 проц.
добија на 3 фор. 20 проц.	добија на 8 ф. 33⅓ проц.
добија на 4 фор. 25 проц.	добија на 10 фор. 40 проц.

толико дакле процената приде у књигама нашег издања по сопственом избору.

Наш најновији велики каталог шаљемо сваком на захтевање бесплатно.

У Новоме Саду, марта 1888.

Српски књижари и штампари

Браћа М. Поповићи.

✝

Свима пријатељима и познаницима јављамо, да ћемо сада у суботу 12. (24) марта о. г. у 10 сахата пре подне у вршачкој катедралној цркви давати нашем нигда не прежаљеном покојнику

ЛАЗИ НАНЧИЋУ

ГОДИШЊИ ПАРАСТОС.

Тинка Нанчићка.
Јулија и др. Б. Илић.

РЕД ВОЖЊЕ
ЖЕЉЕЗНИЧКИХ ВЛАКОВА

ВАЖИ ОД 1. ЈУНА 1887. П. Н.

Полази из Новог Сада у Београд:

Брзи влак у 8 сати и 18 м. у вече.

Особни влак у 5 сати 55 м. по подне.

Мешовити влак у 9 сати 6 м. пре подне.

Полази из Новог Сада у Будимпешту:

Брзи влак у 7 сати 44 м. из јутра.

Особни влак у 8 сати 12 м. у вече.

Мешовити влак у 9 сати 54 м. пре подне.

Муњевити влак из Новог Сада у Ниш сваког петка у 10 с. 51 м. пре подне; из Новог Сада у Будимпешту сваке суботе у 4 с. 23 м. из јутра.

ОГЛАСИ.

КОНКУРС.

Смрћу јереја Јована Добројевића, негда пароха шандорског остала је парохија та, са којом је плата VI. класе од 400 фор. скопчана, и при којој се и лични капелан покојников, као привремени администратор находи упражњена, на коју се овим и стечај расписује.

Надтицатељи имају своје са нужним сведоџбама снабдевене молбенице посредством својих предпостављених власти конзисторији овој до 26. априла (8. маја) 1888. год. поднети.

У Новом Саду, 3. (15.) марта 1888 г.

3—3 **Конзисторија епархије бачке.**

ЕДИКТ.

На молбу Уроша Иванчића, опанчара и становника парабућског, да би од супруге своје Евице Иванчић, рођене Живков из Сентомаша, која га је пре 10 година без узрока оставила и незнано куд у свет отишла, коначно бракоразведен био, позива се овим предречена супруга Евица, да до 3. (15.) јунија 1888. год. овом духовном суду или лично предстане, или место садањег сталног пребивања пријави, јер ће се иначе по постојећој пракси поступити.

Из седнице епархијске конзисторије бачке у Новом Саду, 12. (24.) јануара 1888. г.

3—3 **Епархијска конзисторија бачка.**

ОГЛАС.

Потписани траже гостионичара за велику гостионицу „код два голуба“ у Сарајлијиној кући у Чуругу. Који жели гостиону под рачун примити, нека изволи јавити се, па може одма ступити. Гостиона има довољно простора и за госте са стране, а лежи на најлепшем месту у селу. Нужни услови код издаваоца. **Нова Гаврилов и Ђока Петровчан,**

3—3 арендатори-издаваоци.

ДУЋАН

у темеринској улици број 2283. са 2 собе, 2 кујне, 1 подрум, издаје се од 1. маја о. г. на три или више година под закуп. Упитати се код власника куће Јована Добановачког у Варадину код Ђуприје. 1—1

ГЛАСОВИР

због себе продаје се један врло леп гласовир са умереном ценом, мало употребљен, са металном платном. У кући код Hildegarde код госпође племените Рибер. 1—1

EIN tüchtiger Eisenhändler-Comiss und ein Lehrjung aus gutem Hause werden sofort in meiner Eisenwaarenhandlung aufgenommen.

Johann Terkulia
1—1 **Vinkovce.**

Оглас.

Вел. бечкеречка срп. црквена општина намерна је једно **велико пукнуто звоно 18 центи** (1000 кгр.) тешко прелити дати, те се позивају овим вештаци, да своје оферте на потписаног до 1. (13.) априла т. г. пошљу или се лично обрате.

В. Бечкерек 3. (15.) марта 1888.

Ђ. Димитријевић,
1—3 председник општине.

ПОЗИВ.

У смислу трговачког закона од године 1875. чл. XXXVII. §. 247. и 249. овим се до знања ставља, да се „Дињашка задруга за међусобно помагање и штедњу“ налази у ликвидацији, с тога позива се сваки који би какво потраживање од исте имао, да се у року од шест месеци јави, рачунајући од последњег увршћеног огласа.

У Дињашу, 10. марта 1888.

1—3 **УПРАВА.**

Tschinkel ПРАВА

ЧИНКЛ КАВА

Kaffee (Spar- u. Feigenkaffee etc.)

најбољи је дометак кави, пријатан укус и велика уштеда. 9—10

КАКАО
и
ЧОКОЛАДА

VICTOR

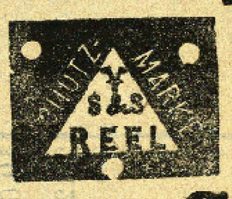

SCHMIDT & SÖHNE

која је на првој бечкој изложби куварске вештине са највећом наградом, са почасном дипломом одликована, **може се добити**, чиста и права са нашом влашћу регистрираном „шуцмарком“ и фирмом, код свих реномираних гг. трговаца и трговаца с деликатесама, у **Новом Саду код** гг.

Д. Коде и Емериха Дицгена.

— Пошиљке са поштанским поузећем (Nachnahme) у провинцију.

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE,

ц. кр. зем. фабриканти. Фабрика и средишно одправништво у Бечу Wien, IV., Alleegasse Nr. 48. (nähe dem Südbahnhofe.) 109—150

Zucker!

Brodwaare, feinst ohne Papier in Säcken à 100 Ko. . . . . fl. 37.—
Segmente, feinst raffinirt, in grossen Stücken in Säcken à 100 Ko. . . . . fl. 34 50
Würfelraffinade in Kist. netto gew. fl. 38.50
„ in Cartons à 5 Ko. fl. 38 —

Preis pr. 100 Ko. ab Pardubitz.

Aufträge effectuirt gegen in Vorhineinsendung des Betrages oder Nachnahme

die **Zucker-Niederlage** von

F. Jarušek, Pardubitz (Böhmen).

1 30

СВЕДОЧАНСТВО.

Српска православна црквено-школска општина врањевачка издаје г. Милутину Соколовићу свештеничког, црквеног, војничког и цивилног одела кројачу у Новоме Саду, на захтевање његово ову сведочбу:

Да је у току 1887. године четир нове одежде, (две светле и две црне) за нашу православну цркву направио, које је ова црквена општина са ваљаности и добре израде са највећим задовољством примила.

С тога се г. Милутин Соколовић као ваљан, вешт и у своме послу прави стручњак сваком а поглавито српским правосл. црквен. општинама најтоплије препоручује.

У Врањеву, 22. фебруара 1888.

Душан Петровић. перовођа. **Н. Главашки,** председник црквено шк. општине.

Милош Рајковић, протојереј и парох. 2—3

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.